

Regio Midden-Holland

Aan Statencommissie Ruimte en Milieu
Van Mevr. M.G. Boere-Schoonderwoerd
Betreft Volledige tekst inspraak hoorzitting 10 april 2026
Kenmerk
Datum 10 april 2026
Bijlage(n)

Geachte leden van de commissie Ruimte,

Na ruim twintig jaar ervaring in het ruimtelijk domein – als wethouder en de afgelopen jaren namens de regio Midden-Holland – heb ik van nabij ervaren hoe complex het is om belangen te verbinden en tot een zorgvuldige balans te komen tussen beschermen en ontwikkelen. Juist daarom hechten wij eraan dat het provinciale omgevingsbeleid gemeenten ondersteunt in het maken van afgewogen keuzes, in plaats van die keuzes bij voorbaat dicht te regelen.

Gemeenten in Midden-Holland voelen zich nadrukkelijk medeverantwoordelijk voor het Groene Hart, het water- en bodemsysteem en het behoud van openheid, natuur en landbouw. Die verantwoordelijkheid nemen wij serieus en daar handelen wij ook naar. Tegelijkertijd staan wij voor grote en samenkomende opgaven: de realisatie van voldoende en gevarieerde woningbouw, het behoud en de verduurzaming van de regionale economie, investeringen in bereikbaarheid, én de uitvoering van de energietransitie. Juist deze combinatie vraagt om beleid dat niet alleen beschermt, maar ook ruimte laat om kwaliteit te maken.

De nu voorliggende herijking van het provinciale omgevingsbeleid biedt die ruimte in onze ogen onvoldoende. Met de introductie van de beschermingscategorie 'onbebouwde ruimte', bovenop de reeds bestaande bescherming van het buitengebied, ontstaat in Midden-Holland een stapeling van regels. Voor het overgrote deel van het grondgebied betekent dit een zeer beperkte ontwikkelruimte. Waar binnen het buitengebied nog mogelijkheden bestaan voor aanpassen en transformeren, wordt dat binnen 'onbebouwde ruimte' feitelijk uitgesloten. Deze benadering doet onvoldoende recht aan de diversiteit en dynamiek van het gebied, waarin bestaande linten, kernen en agrarische structuren vragen om maatwerk.

Daar komt bij dat het overgangsrecht onvoldoende zekerheid biedt. Nieuwe, belemmerende regels worden niet volledig buiten werking gesteld voor lopende plannen. Daardoor lopen woningbouwontwikkelingen die zijn opgenomen in het regionaal woningbouwprogramma, en die eerder met instemming van de provincie tot stand zijn gekomen, alsnog het risico om vast te lopen. Dit staat haaks op de gezamenlijke ambitie van provincie en regio om juist vaart te maken met bestaande plannen en bij te dragen aan de woningbouwopgave.

Een vergelijkbaar spanningsveld zien wij bij het invoeren van aanvullende toetsen, zoals de energietoets. In het GS-voorstel wordt deze toets verplicht gesteld bij nieuwe ruimtelijke procedures, terwijl de provinciale handreiking waarin is uitgewerkt waaraan zo'n toets moet voldoen, nog ontbreekt. Gemeenten worden daarmee geacht plannen voor te bereiden zonder te weten wanneer zij voldoen, wanneer een plan voldoende is onderbouwd en welke juridische consequenties daaraan verbonden zijn. Dit creëert onzekerheid en vergroot het risico op vertraging en bezwaarprocedures, terwijl het doel juist versnelling zou moeten zijn.

Regio Midden-Holland

Tegen deze achtergrond wil de regio Midden-Holland een aantal concrete aandachtspunten meegeven aan Provinciale Staten:

- Voer de energietoets pas in zodra de provinciale handreiking is vastgesteld en helder is wanneer een plan daaraan voldoet;
- Benoem expliciet dat binnen ‘onbebouwde ruimte’ niet alleen ‘inpassen’, maar ook aanpassen en transformeren mogelijk zijn, bijvoorbeeld wanneer dit uit een regionaal gebiedsproces naar voren komt;
- Borg in het overgangsrecht dat nieuwe regels geen belemmering vormen voor lopende en eerder positief beoordeelde plannen;
- Bied in de Omgevingsverordening en Omgevingsvisie daadwerkelijk ruimte om de uitkomsten van regionale gebiedsprocessen mogelijk te maken.

Het door GS gestarte regionale gebiedsproces zien wij nadrukkelijk als een kans om gezamenlijk tot beter onderbouwd en gebiedsgericht beleid te komen. Zo'n proces kan echter alleen slagen wanneer er ook aan provinciale zijde ruimte bestaat om mee te bewegen met de uitkomsten daarvan. Gebiedsprocessen zonder daadwerkelijke afwegingsruimte leiden tot teleurstelling en verlies aan vertrouwen.

Tot slot wil ik benadrukken dat gemeenten geen vrijblijvendheid vragen, maar vertrouwen en handelingsruimte om hun verantwoordelijkheid waar te maken. Alleen door samen te werken aan realistische en uitvoerbare regels kunnen wij bijdragen aan provinciale én landelijke doelen, en tegelijk onze regio's leefbaar en vitaal houden voor huidige en toekomstige inwoners.